



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **V. Q. N.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 4. 2019, č. j. 17 A 57/2019 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Jindřicha Lechovského **se určuje** částkou 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství Policie Ústeckého kraje, ze dne 17. 2. 2019, č. j. č. j. KRPU-33391-24/ČJ-2019-040022, byl žalobce zajištěn za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Dne 20. 2. 2019 žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 2. 2019, č. j. OAM-122/LE-BA02-VL16-PS-2019, rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Doba zajištění byla podle § 46a odst. 5 téhož zákona stanovena do 10. 6. 2019.

II.

[3] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Plzni. Krajský soud nepřisvědčil žalobci v tom, že byly dány důvody k aplikaci zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu ve smyslu § 46a odst. 1 téhož zákona. Vycházel přitom z toho, že žalobce porušoval právní předpisy ČR i EU, když neoprávněně pobýval bez cestovního dokladu i dokladu totožnosti a bez jakéhokoli oprávnění k pobytu na území ČR a na území jiných států EU. Během správního řízení o zajištění podle zákona o pobytu cizinců nezmínil žádnou obavu z pronásledování či vážné újmy. Žalobce tedy podal účelovou žádost o mezinárodní ochranu, ačkoliv možnost požádat o azyl měl již v Rumunsku, kde si mohl rovněž zařídit i oprávnění k pobytu. Své zákonné povinnosti spojené se vstupem a pobytem na území ČR a Evropské unie žalobce nerespektoval, a aby je obešel, využil služeb převaděčů a zcela vědomě cestoval z Rumunska až do Německa nelegálně bez cestovního dokladu. Krajský soud uzavřel, že existuje důvodná obava, že žalobce nebude své právní povinnosti dodržovat ani v budoucnu. Mírnější opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu proto nebylo možné použít a zajištění žalobce bylo zcela namístě a v souladu se zákonem.

III.

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Podle stěžovatele žalovaný i krajský soud nesprávně posoudili využitelnost zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Stěžovatel připustil, že podal žádost o mezinárodní ochranu s cílem zamezit správnímu vyhoštění, zároveň však vyjádřil své přesvědčení, že neexistují žádné důvody domnívat se, že by nehodlal plnit své povinnosti žadatele o mezinárodní ochranu. Pouze z jeho několikadenního nelegálního pobytu na území členských států během cesty z Rumunska do Německa nelze vyvozovat, že by se jednalo o nespolehlivou osobu, u které nelze uvažovat o uložení zvláštních opatření. Krajský soud nesprávně aproboval postup žalovaného, který v napadeném rozhodnutí zopakoval vlastní vyhodnocení důvodnosti zajištění stěžovatele podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a stejnou argumentaci zdůvodnil i nemožnost využití zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu. Žalovaný byl povinen se vypořádat se všemi klíčovými okolnostmi pobytové historie stěžovatele. Stěžovatel dále poukázal na smysl čl. 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále též „návratová směrnice“), resp. na judikaturu Nejvyššího správního soudu k uvedenému článku. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu a rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti vyslovil přesvědčení, že námitky stěžovatele vypořádal již krajský soud v napadeném rozsudku, přičemž odkázal na své vyjádření k žalobě. Uvedl, že setrvává na svém stanovisku, že uplatnění zvláštních opatření by v případě stěžovatele nebylo účinné. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

pokračování

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí o zajištění stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jako žadatele o mezinárodní ochranu, a v souvislosti s tím posouzení možnosti uložení zvláštních opatření podle § 47 téhož zákona.

[9] Nejvyšší správní soud se výkladem uvedených ustanovení na podkladě obdobné stížní argumentace opakovaně zabýval (viz např. rozsudky ze dne 21. 2. 2019, č. j. 9 Azs 420/2018 - 32, ze dne 27. 2. 2019, č. j. 6 Azs 351/2018 - 32, ze dne 18. 7. 2019, č. j. 7 Azs 521/2018 - 30), přičemž neshledal důvod se od stávající judikatury zdejšího soudu odchýlit.

[10] Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil následující skutečnosti. Stěžovatel, státní příslušník Vietnamské socialistické republiky, byl po překročení česko-německých hranic dne 15. 2. 2019 německou policejní hlídkou kontrolován a následně zajištěn, jelikož vzniklo podezření na jeho nelegální vstup na území Německa. Následně byl od orgánů německé policie převzat Policií ČR na základě Dohody mezi Vládou České republiky a Vládou Spolkové republiky Německo o zpětném přebírání osob na společných státních hranicích ze dne 3. 11. 1994. Stěžovatel nepředložil žádné doklady, které by prokazovaly jeho totožnost. Na základě lustrace v cizineckém informačním systému bylo zjištěno, že mu nebylo vydáno vízum ani povolení k pobytu, které by ho opravňovalo k pobytu na území České republiky.

[11] Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství Policie Ústeckého kraje, ze dne 17. 2. 2019, č. j. č. j. KRPU-33391-24/ČJ-2019-040022, byl stěžovatel zajištěn za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

[12] Dne 20. 2. 2019 stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Na základě této žádosti byl stěžovatel přezajištěn napadeným rozhodnutím žalovaného. Žalovaný tímto rozhodl o zajištění stěžovatele v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Doba zajištění byla podle § 46a odst. 5 téhož zákona stanovena do 10. 6. 2019. Uplatnění zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu žalovaný neshledal účinným.

[13] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může žalovaný *v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění [...], nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*

[14] Podle § 47 odst. 2 téhož zákona může žalovaný rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Mezi zvláštní opatření, jejichž uplatnění je třeba zvážit před vydáním rozhodnutí o zajištění podle citovaného ustanovení, patří povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnost osobně se hlásit žalovanému ve stanovené době (§ 47 odst. 1 zákona o azylu).

[15] Nejvyšší správní soud má za nesporné, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v návaznosti na své zajištění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců. Ztotožňuje se s názorem krajského soudu i žalovaného, že existují oprávněné důvody se domnívat, že stěžovatel podal tuto žádost pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění.

[16] K vydání rozhodnutí podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je však třeba splnit zákonnou podmínku, že nelze účinně uplatnit zvláštní opatření podle § 47 téhož zákona.

[17] K danému Nejvyšší správní soud uvádí, že volba mírnějších opatření než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, mezi něž lze řadit zmíněné zvláštní opatření, je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení jeho účasti nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, nýbrž na základě judikatorních závěrů zdejšího soudu rovněž pro případ výkonu rozhodnutí o vyhoštění, kdyby se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48). Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení či výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření.

[18] Nejvyšší správní soud se v otázce neaplikace zvláštních opatření v případě stěžovatele ztotožňuje s posouzením krajského soudu, který přisvědčil závěrům žalovaného. Důvodem, pro který žalovaný dospěl k závěru o neúčinnosti zvláštních opatření, bylo zejména nerespektování právního řádu a účelovost stěžovatelova jednání (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 6 Azs 351/2018 - 32, či rozsudek ze dne 18. 7. 2019, č. j. 7 Azs 521/2018 - 30). Žalovaný opřel své rozhodnutí o skutečnost, že stěžovatel porušoval právní předpisy ČR i EU, když neoprávněně pobýval bez cestovního dokladu i dokladu totožnosti a bez jakéhokoli oprávnění k pobytu na území ČR. Stěžovatel nesplnil zákonné povinnosti spojené se vstupem a pobytem na území ČR. Přehlédnout nelze ani to, že po předání do ČR a zajištění za účelem vyhoštění stěžovatel v průběhu správního řízení podle zákona o pobytu cizinců uvedl, že se může vrátit do Vietnamu, nic mu tam nehrozí a do ČR z Rumunska přicestoval pouze s cílem tranzitovat do Německa, kde jsou „nejlepší ekonomické podmínky“. Z toho důvodu v Rumunsku nepožádal o azyl. Doplnil, že ve vlasti má manželku a dvě děti, oproti tomu v ČR nikoho nemá, a případné vyhoštění nebude považovat za zásah do soukromého a rodinného života. V žádosti o mezinárodní ochranu, kterou stěžovatel podal tři dny po vydání rozhodnutí o vyhoštění, již však stěžovatel tvrdil, že pokud se vrátí do Vietnamu,

pokračování

bude utlačován a pronásledován a musí vrátit peníze, čehož není schopen. Do Vietnamu se nemůže vrátit, neboť tam nemá kde bydlet a nemá tam ani žádné příbuzné. Je tedy zřejmé, že stěžovatel jednal zcela účelově. Žádost o udělení mezinárodní ochrany podal v detenčním zařízení pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoli mohl o udělení mezinárodní ochrany požádat již dříve. Nejvyšší správní soud se tedy ztotožnil s posouzením krajského soudu, že existuje důvodná obava, že stěžovatel nebude své právní povinnosti dodržovat ani v budoucnu. S ohledem na shora uvedené tak mírnější opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu nebylo možné použít a zajištění stěžovatele bylo namístě a v souladu se zákonem. Nic na tom nemění ani to, jestliže stěžovatel do Rumunska vstoupil legálně, jak stěžovatel tvrdí. Obával-li se pronásledování či mu hrozila vážná újma, měl o mezinárodní ochranu požádat již v Rumunsku, případně si tam si mohl zařídit pobytové oprávnění. Ani obecné tvrzení stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti o odhodlání spolupracovat se správními orgány nevyvolává v kontextu uvedených zjištění nutnost uložení zvláštních opatření.

[19] Pokud jde o obecnou námitku, že byl žalovaný povinen se vypořádat se všemi klíčovými okolnostmi pobytové historie stěžovatele, Nejvyšší správní soud shledává, že žalovaný této povinnosti dostál. Podrobněji odkazuje soud na rozhodnutí žalovaného. K námitce, že žalovaný, jehož postup aproboval i krajský soud, z velké části vyloučil uložení zvláštních opatření ze stejných důvodů, na jejichž základě vyhodnotil důvod pro samotné zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, je nutno uvést, že takový postup není sám o sobě nezákonný, respektoval-li žalovaný zásadu individualizace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č. j. 8 Azs 114/2017 - 35, či ze dne 18. 7. 2019, č. j. 7 Azs 521/2018 - 30). Z povahy věci je zřejmé, že tyto důvody se vzájemně prolínají a není možné je zcela oddělit. Žalovanému proto nelze vyčítat, pokud se prolínají rovněž v odůvodnění jeho rozhodnutí. K danému zdejší soud odkazuje na rozsudek ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48, v němž bylo uvedeno: *„Při posouzení účinnosti zvláštních opatření proto nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. [...] Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění. Vždy však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince“*. Ve světle předešlého má zdejší soud za to, že žalovaný se možností aplikace zvláštních opatření zabýval v komplexním pojetí individuální situace stěžovatele a své závěry dostatečně odůvodnil.

[20] K poukazu stěžovatele na návratovou směrnici Nejvyšší správní soud uvádí, že ustanovení § 46a (důvody zajištění) a § 47 (zvláštní opatření) zákona o azylu transponují do vnitrostátního práva nikoli ustanovení návratové směrnice, ale čl. 8 směrnice Evropského Parlamentu a Rady č. 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále „přijímací směrnice“), která poprvé na úrovni unijního práva upravila možnost zajištění žadatelů o mezinárodní ochranu (srov. bod 20 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48). Nelze tak souhlasit se stěžovatelem, že smyslem zavedení institutu zvláštních opatření do zákona o azylu byla nutnost implementace čl. 15 návratové směrnice, neboť návratová směrnice se

v průběhu řízení o posouzení žádosti o mezinárodní ochranu nepoužije (viz rovněž rozsudek ze dne 27. 2. 2019, č. j. 6 Azs 351/2018 - 32, či ze dne 18. 7. 2019, č. j. 7 Azs 521/2018 - 30).

VI.

[21] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[23] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ustanoven zástupcem pro řízení Mgr. Jindřich Lechovský, advokát. Podle § 35 odst. 10, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 7, § 9 odst. 4, a § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti (písemné podání soudu), ve výši 3 100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod, pro který by v daném konkrétním případě nebylo možno odměnu ustanovenému zástupci přiznat. Zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, na náhradě na dani z přidané hodnoty mu proto přísluší částka 714 Kč. Náhrada nákladů za řízení o kasační stížnosti tedy činí celkem 4 114 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. září 2019

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu